

Anestesia ja leikkauksenjälkeinen kivunhoito

www.eksote.fi

Olet tulossa leikkaukseen/toimenpiteeseen. Haluamme kertoa lyhyesti anestesiaan ja kivunhoitoon liittyvistä asioista.

Kaikille potilaille asennetaan laskimokanyyli (tiputus) ja elintoimintojen tarkkailua varten tarvittavat laitteet.

Anestesiassa voidaan käyttää yleisanestesiaa, puudutusta tai sedaatiota. Anestesiamenetelmä päätetään yhdessä anestesiaäläkärin kanssa.

Anestesiamenetelmät

Yleisanestesia

Yleisanestesiassa potilas nukutetaan yleensä laskimokanyylin kautta annettavalla nukutusaineella. Jos sinulla on ollut pahoinvointia aikaisempien anestesioiden yhteydessä tai sinulla on herkästi matkapahoinvointia, siitä on syytä mainita anestesiaäläkärille.

Puudutuksia

Spinaalipuudutusta käytetään alaraajojen ja lantion alueen leikkauksissa. Puudutusneula viedään lannerangan alueella selkäydinkanavaan potilaan maatesa kyljellään, joskus myös istuen. Puudute laitetaan selkäydinnesteeseen. Katetria käytetään haluttaessa pidempää kivunhoitoa tai anestesiaa.

Puudutuksen laiton yhteydessä mahdollisesti ilmaantuvista tuntemuksista on heti huomautettava. Yleensä kyse on vaarattomasta hermoärsytyksestä. Puudutus aiheuttaa muutaman tunnin tunnottomuuden/kivuttomuuden ja jalkojen liikkumattomuuden.

Epiduraalipuudutusta käytetään pääasiassa nykyisin kivunhoidossa suuremmissa, esim. keuhko-, suolisto-, kohdun poisto- ja verisuonileikkauksissa. Epiduraalikatetri asetetaan ennen nukutusta paikallispuudutuksessa selkänikamien väliin tasolle, joka vastaa leikattavan alueen tuntohermotuksesta. Puudute/kipulääkeseosta annostellaan pumpun avulla tarvittaessa useita päiviäkin.

Johto- tai hermopunos (plexus) – puudutus. Leikkaus voidaan tehdä pelkästään puudutuksessa tai puudutusta voidaan käyttää kivunhoitona. Esimerkkejä: Olkapää-, jalkaterä-, nivustyräleikkaukset.

Paikallispuudutus. Käytetään pienissä toimenpiteissä, kuten esimerkiksi rannekanavan avaukset, ihomuutosten poistot. Anestesian lisänä paikallispuudutusta voidaan käyttää kivunhoitona, esimerkiksi polviproteesien asennus, haavapuudutukset.

Sedaatio

Sedaatiolla tarkoitetaan rauhoittavaa lääkitystä tai kevyttä nukutusta. Sitä käytetään puudutusten yhteydessä tai pienissä toimenpiteissä tai tutkimuksissa sekä lapsilla että aikuisilla.

Kivunhoito

Leikkauksen jälkeinen kipu on haavakipua, joka on lyhytkestoista ja helpottuu yleensä itsestään haavan alkaessa parantua muutaman vuorokauden kuluttua. Se on voimakkuudeltaan vaihtelevaa. Kivun voimakkuuteen ja kipulääkityksen määrän tarpeeseen vaikuttavat mm. leikkaustyyppi, leikkausta edeltävä lääkkeiden käyttö, krooninen kiputila sekä monet yksilölliset tekijät. Tavoitteenamme on lievittää kipua mahdollisimman tehokkaasti heti leikkauksen jälkeen yhdessä sovitulla menetelmällä.

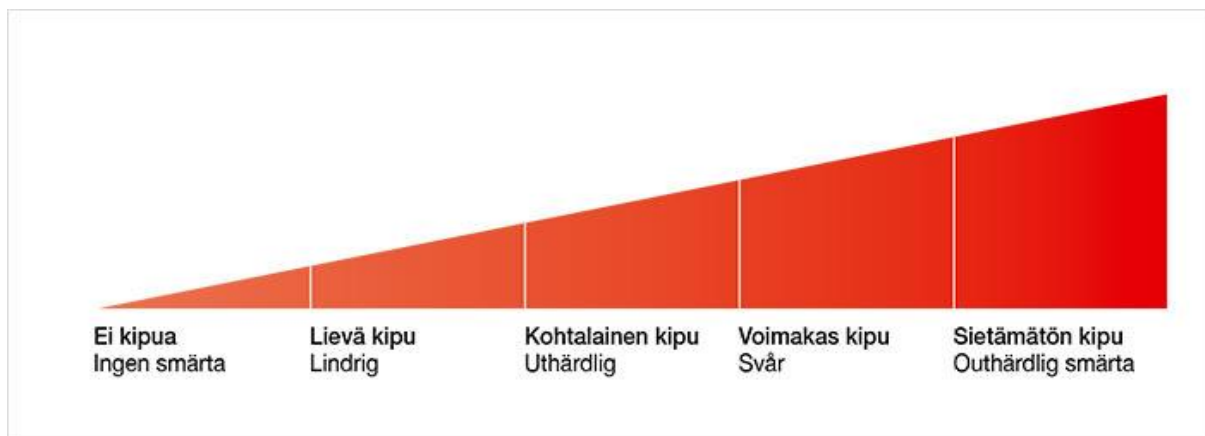
Kivun kokemus on aina omakohtainen ja yksilöllinen. Se on sitä, mitä sanotte sen olevan. Pyrimme vastaamaan siihen yksilöllisesti sopivilla kivunlievitysmenetelmillä. Tietyissä tapauksissa teidän on mahdollista annostella itse itsellenne kipulääkettä kipupumpun itseannostelulaitteen kautta.

Kivun arviointi

Kipulääkityksen tarve saadaan selville arvioimalla kipua säännöllisesti. Kivun arvioinnissa käytämme numeraalista tai visuaalista mittaustapaa asteikolla 0-10, jolloin 0 tarkoittaa, ettei kipua ole lainkaan ja 10 tarkoittaa sietämättömän kovaa kipua. Voitte myös kuvata ja arvioida kipua sanallisesti (ei, lievä, kohtalainen, sietämätön).

Pyrimme valitsemaan teille sopivan mittaustavan, jota käytämme koko sairaalajakson ajan.

Tavoitteenamme on, että kipu on korkeintaan lieväasteista, numeraalisesti arvioituna 3-4. Pyydämme teitä arvioimaan kipunne sekä levossa että liikkeessä. Pyydämme teitä olemaan itse aktiivisia kivunhoitonne suhteen. Pyytäkää lääkettä aina tarvitessanne eli silloin, kun kipu yltyy tai herääte kipuun.

Alkupäivinä, kun haava on vielä tuore, leikkauksen jälkeinen kipu ei helpota itsestään vaan sitä pitää lievittää lääkkeellisesti. Kipua ei pidä päästää kovaksi vaan lääkitystä tulee ottaa hyvissä ajoin jo lievään kipuun ja joskus jopa hieman ennakoon, esim. ennen liikkeelle lähtöä tai ennen hoitotoimenpiteitä. Yhteinen tavoitteemme on edistää kuntoutumistanne tehokkaan kivunlievityksen avulla.

Sairaalassamme toimii myös kipuhoitaja, jonka puoleen voitte kääntyä virka-aikana halutessanne.

eksote

Ota yhteyttä!

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystoimisto (Eksote)

Vaihde 05 352 000

Faksi 05 352 7800

Valto Käkelän katu 3

53130 Lappeenranta

kirjaamo@eksote.fi

etunimi.sukunimi@eksote.fi

www.eksote.fi

Kipuhoitaja

Puhelin 040 1988930